

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

N 118.

PÄEWALEHT.

Keskajalal, 4. juuni 1919. a.

„Rahwaste Liit“.

Rahvusvaheline kapitalistide-rööwifute falk mõtleb rahvusvahelise proletariaatide revolutsiooniga mitte ainult sõjariistade, vaid ka poliitiliste abinõudega. Tema tahab tööliste üle walitseda mitte ainult füüsiliselt, vaid ka walmiselt. Selleks lasseb ta määratud armul walet ja pettust laiati.

Dige tugewam kodanlastest falkadest — Amerita kodanlus — awaldab tige suu remat ettewõtlust ja seiskorra hindamise kustu. Amerita kawalad pankeed saamad wä häästi aru, et farnafel teel, nagu tagurline sõge Prantsuse ja Ingliise imperialism rwa tahawad, proletariaatide revolutsioonist wõitu ei saa. Sellepärast mõtlewad nad uue abinõu wälja, kuidas tööliste kodanluse ikkese tagasi meelitada. See abinõu on — „Rahwaste Liit“.

Kodanlus mõistab wäga selgesti, et enneolemata wäike ja ohwite- rikka sõja järele tööliste klass farnase po liitilise torra järele jannub, kus sõjadel ajel ei oleks. Sellest ihast kaswab ka kodanlusele hädasid, töölistel loomad rah- wuswahelise ühenduse, mis kapitalistliku torra kutsutab. Ja sellele proletariaatide hüüdnäole seadid Amerita kodanlased oma kuula „Rahwaste Liidu“ wastu. Kuid — Wiljon m tieb, aga ajalugu juhib. Im- perialistlikud juhid oma wõidujoomastuses ei pannud Wiljoni hoiatamat häält tähele ja näitasid terve ilma töölistele, et „Rah- waste Liit“ ainult täht pettus on, mis ühti alalt tagistama walmis on, kui ta elusie wiatse. Ja ei wigi teistil olla: ktski tõine rahwaste liit pole wõimalik kapitalistliku torra juures, seda wõib teos- tada ainult rahvuswaheline proletariaatine dikatuur. Juba nüüd on kodanlik „Rah- waste Liit“ rahwaste rööwimise liidus muutunud. Täna rööwitate Saksia rah- wast, temale kuulmatuid rööwlikka rahu- tingimisi ette pannes. Rööwitate Ungari ja Wene rahwast, nende wastu Rumeenia, Poola ja Wene rööwlik faates. Juba röö- witate „liidu“ rahwaid, nagu Ruma- nia, nende territooriumi oja Italia rööwifutele andes — luid homme, wõib olla, rööwitate juba sebosam. Itaaliat.

Kuid lugu ei lipe ainult rööwimisega. Juba nüüd on selge, et sõjawägede kogu faatmisest jutuugi ei wõi olla. Aprilli kuul wõitis Ingliise parlament tšerakondlaste ja pahempoolsete wabameelsete hääle wastu fundusliku wäteenistuse edasistamise se- buse wastu, sellest hoolimata, et sõja ajal ametlik ja mitameetlik ajatir andus ja walitsuse asutused pühaltisid t otasid, ei sõja lõpetuse järel funduslik wäteenistus lõpetaks. Eäbirääkimistel selgus, et Ing- lismaa 1920. a. omal sejanagefid peab pidama: Ingliismaal — 176.000 soldatit, Jirimaal — 44.000, Prantsusmaal — 120.000, Saksamaal (Rheini piirimaadel) — 224.000, Wenemaal — 20.000, Mejo-

potamias — 30.000, Indias — 60.000. Nii peab ta siis „fsemijeks teenistuseks“ Ingliis ja Jirimaal 220.000 soldatit pi- dama, f. o. 2 1/2 korda rohkem kui enne sõda! Nähtawasti on „fsemiste waen- laste“ hull märtsialt suurenenud!

Sellega tousewad ta kulud sõjawäe pääle määratu suureks. Ingliismaa 1920. a. ee'arwesfe on üleswõetud: kõigi kodanliste tarbete pääle — 440 miljoni naela, maa- nää pääle 400 miljoni naela, merewäe pääle 168 miljoni naela, õhulaewanduse pääle 68 miljoni, ja laenude protentide pääle 400 miljoni naela. See on „Rah- waste Liit“. Sõjawägede taotse asemel — sõjawarustus weel suuremal määral, kui wanal, endisel „militaristlikul“ aja- järgul.

Dige selle järele peab inestama nende fotsiaal-araandjate rumalust ehk alatust, kes itka weel terwitawad „Rahwaste Liitu“ ja selle õhuta at Wiljoni.

Wõib olla, et Wiljon ja mõned tema m teofalistid lootsid, et nende lapsiite „Rahwaste Liit“ nii ruttu farnast läbi- paistwat ilmet ei omanda. Wõib olla, nad lootsid selle pääle, et kodanlised röö- wifud rohkem mõistlikud on ja wähemalt alguses nii awalikult oma kaarta ei näita. Kuid nad unustasid, ehk ei teadnud: ei wõi wõimatut wõimalikult teha; ja wõi- mata on „Rahwaste Liit“ rahvuswähe- lise kodanlike diktatuuri juures. Amerita, Ingliise, Prantsuse ja teiste maade kodan- lus as ata ei raijanud nel a aasta joo- sul miljardid... rahwa raha ja miljoni inimeste elusid sõja hääks. Sõda lõpetas- des tahawad nad ka tema milja määsta. Selle fihit kätte aamijeks ei tatista neid teegi, iisegi mitte „mõistitumad“ kodan- lased.

Kuid „rumalaid ei kälita, nad kaswa- mad ise“ ütleb Heine. Palju on areel jarnaseid, kes „Rahwaste Liidu“ aususe usuwad. Carnaste „istlikkude“ hulka kuul- wad „teise järju kodanlased“ Poola- maal, Isehhehis, Gests, Paris j m., kes loodawad „Rahwaste Liidu“ tiilwa ali- oma musta poliitikat a.ada. Kuid nad ei tea, ehk ei taha teada, et farnase ka- pitalistliku pidusimeise juures, mis praeguse aja kodanlik „torda“ kujutab, wäitstel warastel ajel ei ole. Kui nüüd Saksamaa, Austria-Ungari ja Jürgimaa nahta joga- tatse, siis tehtakse seda homme oma wäit- semate „selfismiste“ omaga. Suurwi- mude“ iju on nii juur ja on sõja jootsul nii määratult paisunud, et seda ei rahul- da Saksamaa ajumaad ega Saksia a Austria Ungaria sõjast laastamata jäänud maakonnad. Kui Ingliise-Prantsuse-Ame- rika kapitali proletariaat-kommunistiline revolutsioon ei tatista, siis muudawad nad pea „Rahwaste Liidu“ wäitsemad wennad oma ajumaadeks.

Ruma wäerind.

Bahmuti piirkonnast põhjapool Joma ja Stupla raudtee aamade wahel lesitawad ägedad wõitlused edasi. Bah- mutist idapool wõidid meie wäed p. äle- tungimisele ajudes wõideldes Poposnaja raudtee jaama ära. Eugarsti piir- tonas, 12 w. Eugarstist tagupool löödi waenlase pääletungimine Njowo-Annenstaja pääle tagasi. P. hja-Donetsi piir- tonnas, Willerowo fihis w. ei meie wä- gede poolt wõideldis Edoewo jaam ära, mis 25 wersta Willerowist põhjapool.

3da wäerind.

Uralski piirkonnas wõidid meie wäed Altaja ära, mis Schipowo jaamast 20 wersta tagupool. Ufa piirkonnas Schishno jaamast lõunapool asusid meie wäed seiskotsele, mis Ufast 50 wersta läänepool. Briski piirkonnas wõidime Kuwaschi-ide oru ära, mis Birs- kist 45 wersta läänepool. Sarapuli piirkonnas wõidid meie wäed Agri- jaama ära, mis Sarapulist 45 w. lääne pool, kusjuures 700 wangi jaadi.

Tungime edasi!

Meie pääletungimine wiimase kolme päewa jooksul Jambulri wäeliinil, on annud meile juba dige juuri tagajärgi. Waen- lase wäehelikud on murtud ning ta on põgenema lööb. Meie wastu wõitlefid polgud, mis traww Paaleni, Bentendorfi ja Rodsjanko juhatusel. Kuid nüüd põge- newad need polgud paanikalikult.

Meie oleme paremalpool Koporje, Rom- Uste, Sista, Golowina ja Jutpino ära wõtnud. Wäeliini lestaigaas wõidime Kti- motipu, Samofi, Scheitnu ja Sistorwo oma alla, kuna pahemal tiilwal Begunitjo, Brotskowo ja Gomontowo meie wägede kätte langes. Üleüldse oleme kahe päewa jooksul 20—40 w. edasi tunginud.

Pääletungimine terwel Uraali liinil.

30. mail kell 1 päewal puhastasid meie kuuljad wäeosad Nowosenski linna kaja- kate bandedest. Meie ajutisi raskusi ida- Koltshaki wäeliinil kajutates, kippusid ka- jakad Koutogude maad rüüstama. Tapeti terwed tiilad inimesi maha, ka laste pääle ei halastatud, kuid nüüd on walged lõpu- likult lööb ja põgenenad paanilises hir- mus flepi jügamusse. Punane wägi algas otjastawat pääletungimist terwel Uraali liinil.

Edasitungimine Ufa pääle.

29. mail löödi wõeti julge pääletormamise tagajärjel punaste wägede poolt Raemka raudteejaam ära. Jaama ärawõtmise pärast peetud wõitlustes purustati waen- lase joomusfong. Meie edasitungimise t ttu walijed Ufas paanika, mida tjeära- mis Ufas wäljaantaw walgetaardlaste hääletandja „Nasch Krai“ twendab.

Desjaraabia wäerinnalt.

31. mail. (Rosta). Des- jaraabia wäeliinil meie poolt ületulejatest wõidime tjeärans prantslasti tähelepanna. Pärast ägedat lahingut wõidid Koutogude wäed Radomosti ära. Bandede pool oli 15 langenud. Eokolowi bandede poolt pandi linnas rüüstamine toime. Juudi jurnuaial leiti üle 100 sur- nuteha — täiskaswanuid, wanakesi ja lapsi, kida rööwibanded ära topsid. Kuina piirkonnas lesiab waenlase bandede taga- ajamine edasi. Pitinka lilla juures said meie wäed pääle ägedat wõitlust 3 kõlbu- likku juurtükki ja 4 kuulipildujat.

Utlewad fõdimisest punaste wägedega lahiti.

Odessa, 28. mail. Wiimaste teadete järele on Desjaraabis olewale Rumeenia ja Prantsuse fõjawõgetes juured korratused olnud. Prantsuse ning Rumeenia soldatid ütlewad endid fõdimisest punaste wägedega lahiti. Nende wastu 1 kitatalse harilitult mustanahalised. Elinnawad toltupõried.

Prantsuse soldatide nõukogud.

Benederest, 30. mail. Ed awägi, mis eriti prantslastest koos seijab, on täis enamist meeleolu.

Tellimiste hind:

1 kuu — 15 rbl., 2 kuud 30 r., 3 kuud — 45 r.

Talituse ja toimetuse aadress:

В контору газ. „Глас“, Петро- град, Шалистическая ул. (Ивановская) 14. Aadressi muutmise 1 rubla.

Wäljamaalt.

Wenemaa „fõsimus“ liitriikides.

Wenemaa fõsimus omandab liitriikides praegusel ajal itka suurema tähtsuse. Nende ajatirjandus pühendab suure osa oma ruu- mist sellele fõsimisele. Toome mõned hu- witawamad teated lugejatele tutvusta- miseks.

„Tan“ kirjutab Odessa langemise taga- järede kohta järgmist: „Odessa äraand- misega kaotab Prantsusmaa aluse, kust ta Wenemaa uuesti üleshitamistest osa wõtta tahtis. Prantsuse kapitalid, mis miljooni- test wäikestest omandustest koos seijab, on Wenemaa riigiwõlgadesse, laenuadesse ja tööstuse ettevõtetesse mahutud; Wenemaa edust sõja järele wõtab see oja, kes Wene- maal oma warandusi lajutada wõib“.

„Daily News“ tēendab, et Bonar Law Bondoni sõitnud Lloyd Georgega selle üle eriti aru pidama, kuidas Ingliise parla- mendis liitriikide muutu- nuse seiskotsele üle Wenemaa asjus seletust anda.

„Petit Parisiennele“ telegraphweeritakse Bondonist, et on alganud Briti wabataht- liktude laewadele ajetamine Põhja-Wene- maa wõitlusewäelale jaatmiseks.

„Echo de Paris“ teatab, et laupäewal oli tähtis nõupidamine Clemenceau, Lloyd- George ja teiste wahel, millel oistarbets oli Jõa fõsimisele suuremat tähtsust anda, kui jenini jeda on tehtud.

„Tempsile“ telegraphweeritakse Bondonist, et Cecil enamilise üle järgmise tone on pidanud: „Meie peame wõit- lema kõigi abinõudega ena- m- luse türannismi wastu, mil- lest pahemat ajaloos ei ole olnud. See, mida Genin ja Trotski Wenemaal teewad, on kangelst suurem, kui Preisi militarismi kuriteod. Muidugi on meeleetus juuri sõjawa- gesid Wenemaa lesta. Wene rahwas ije peab Wenemaad pääsima, kuid meie juba on selle wahwa rahwaga, kes wael siis meiega ühist wõitlust pidas, kui enamlased meid häält ära andsid. Meie peame wahet tegema Wenemaa erakondade wahel, eduga ühest tükist ja anartiaga teistest tükist ja wiime selle waheteg- misse. Põhja-Wenemaal oleme meie sõjas enamlastega ja otjastatime sinna sqadeta- waid wäeosasid suurendada. Pääminister andis selleks mulle täie wõituse kõi- abinõusid tarwitusele wõtta.“

Rahulepingust.

Mõned fakslaste wastuettepanekud leia- wad ameeriklaste ja inglaste poolt toetust. Jgat fakslaste wastuettepanetu punkt- harutakse hoopis läbi. Wiljon ja Lloyd George nähtawasti loobuwad oma esial- gsetest nõudmistest mõnes punktis, kui ära näidatase, et samased järelandes üleüldi- jele rahule kajulitud on, waenlajelt diglase taju nõudmist wahendamata. Prantslased waidlewad igajuguse jarelan- de wastu.

Wiljased andsid Broddorf-Rantzau- le teada, et nad kusi marguuru enam wastu ei wõta, sest Saksia jaatonnale antud t. htaeg on lõppenud. 31. mail hakkas 4 neutogu Saksimaa wastuettepanekuid

Pukane wäerind.

Teated 8. juunil.

Lääne wäerinnal

Murmani fihis, Jusowa piirkon- nas läis waenlajel lorda desanti teha. Olonetsi fihis ruzus waenlane meie wäeosad pilut tagasi. Wõitlused wälta- wad edasi.

Narwa fihis asusid meie wäed 20 werstalisel wäeliinil pääletungimisele ning wõidid rida tälusid ära.

läbi vaatama. Prantsusmaal räägitakse, et faksistidega milgi tingimisel suusõnalisi läbirääkimisi ei alata.

Oxfordi ülikooli professorid ja riiskopid on kirjajäse protesti sisse andnud Versailles rahulepingu tingimiste vastu.

Viitlased on küsimust harutanud, kas lasta Koltshaki rahulepingule Wenemaa poolt alla kirjutada. Ugusest otsustati Koltshaki sel juhtumisel tunnistada, kui ta tagurilt poliitilist Gestiina, Poola-maa ja Seebumaa kohta loobub, kuid pärast jäeti küsimus otustamalt ja lahki-sets.

Afganistanist.

Inglise sõja departement teatab: „Sa-mani jändumustega ühenduses tulid Baidoki jetti 3 Afganistani polku. Räägitakse, et jätaväed kaitse otstarbeks sinna tulnud. Teatatakse veel, et sinna suurel arvul juuriti. ja sõjamaterjaali weetud. Piiri-dajad jugharud on valtsed, niijama on ka shemaal valtsne. Siberi piirkonnas kes-tib sõjaväe koondamine edasi. Siberis on telefoni ühendus purustud. On abinõud tarvitusele võetud afganistaanlase liitu-mise allajurumiseks Teiwari piirkonnas. Mogates on väeasjad suurendud.

— Suurem osa Norra ajalehti on Nor-ramaa Rahvaste Riitu astumise vastu. „Mullu“ „Intelligensens Sendbeine“ kaitseb valitsuse poliitikat.

— Ukermanis, Besjarabias, oli Prant-suse ja Rumenia sõdatite vahel koktu-berfed.

Wenemaalt.

Nõutogude wabariikide ühendamine.

1. juunil oli Moskwas Eesti Taidesaatwa komitee ja Wene, Ukraina, Eesti, Seedu" ja Walgewene wabariikide esitajate ühine koosolek, kus tarvilikest tunnistat jarg-mistest ofades ühendust luua: 1) sõjaline organisatsioon ja sõjaline juhatamine, 2) rahwamajanduse nõutogu, 3) raudteede valitsimine ja majapidamine, 4) rahaas-jandus, 5) Wene, Ukraina, Eesti, Seedu, Walgewene ja Primmi jotsialistlikkude wabariikide ühis komisjariaadid, kuid nii, et nimetud ofakondade käitamine ühendub kolleegiumide kätte jääb. Selle elusewi-miseks waliti komisjon, kes wiibimata läbirääkimise astub Eesti Taidesaatwa komitee ja kõigi nõutogude wabariikide rahwafommisjaride nõutogude esitajatega.

Uleüldine tööliste mobilisatsioon Pärkowi.

Pärkowi on uue mobilisatsiooni eel. Kõik wabariikide mobiliseerida kõiki töölisi, kuigi selle tõttu tuleks ajutiselt wabritud ja tehased kinni panna. Seisuford Donetsi wäerinnal on ilfagi liig tõfine

Punawälaste perekondade paufit suurendatud.

Ukrainas on punasewälaste perekon-dade paufiraha tõrgendatud. Igale üffi-ule punasewälase perekonna liimale nalketaks 50 rbl. tuus paufiraha, kabele perekonna liikmele 90 rbl.; kolmele — 120 rbl.; neljale — 155 kuni 180 rbl. uus.

Toitus-kaitsealga.

Ukraina töölise-talupoegade kaitseu-ogu dekreebi põhjal on iga isiklik to du-ainete kogumine kuritegu ning karista-takse kõige karmimate sõjaaja seadustega. Ukraina tootlusajanduse rahwafommisjar pani kõigile kubermangu tootlustomitee-dele ette organiseerida sellekohased kaitse-jalgad, kes wõitlust toimeeste vastu ha-awad pidama.

Wenemaa saab Ukrainast poolteist miljoni puuda suhkrut.

Paljude tootlusajanduse ning koope-ratiwide- esita ate koosolekul otustatud uude suhkrut Ukraina ja Wenemaa wahel ära jagada. Ukrainale määratud kaks ja pool miljoni puuda, Wenemaa poolteist miljoni puuda suhkrut.

Lätimaalt.

Walge terror Riias.

Riias lastakse walgete poolt kait kom-unistid maha, niijama kait wastutawad nõutogude töölised, kuigi nad kommunistid

ei ole. Nõutogude ajutuste liht teenijad lastakse maha, kui neid kohalikud faksistid üles annawad. Mahalastmised jünitwad uulitsal. Surnutehad lamawad jään kolm päewa matmata. Kommunistide jurnu-tehade külge kinnitakse nende liikmetele.

Töörahwa waen-laste laagris.

Oluford Riias.

Riias lastakse kait kommunistid ja ifegi wastutawad nõutogude tegelased — mitte kommunistid — walgete poolt maha. Liht nõutogude teenijad, kui kohalikud faksistid nende päale tähelepanemist juhi-wad, lastakse ka armutalt maha. Mahalastmised jünitwad uulitsal. Surnutehad lamawad päwade kaupa koristamata, uulitsal. Tapetud kommunistide jurnu-tehadele kleebitakse nende partei liikme-kartid juurde.

Gnamlaste wäesalga Mongoolia piiri pääl.

Altai mägedes, Mongoolia piiril, 150 wersta Simeonogorski eemal, asub enam-laste wäesalk, mis ligikaudu 20 tuhat mi-mest suur, sm. Murawjewi juhatusel all. Murawjew ei anna jään walgetele wõima-lust kaugemale Semipalatinski enam edasi liikuda.

Murawjewi wäesalga seisawad koos ta-lupoegade ja töölised, kes üle tulnud Koltshaki ja teiste Siberi „walitsuste“ juu-rist. Sellel wäl on oma juurtükikwagi ja palju suurtükikwala.

Joosmine Koltshaki sõjawäes.

Koltshaki sõjawäes on üleüldine purju-tamine, nii wäerinnal kui seljataga. Nende moonawooride meie kätte lange-misel leitud hulk wiinawaata. Glanikkude sõnade järele olewad „rahwawälased“ küllades hirmutegusid torida saatnud. Nad jooksewad mööda küllasid faksiste kaupa ringi, rööwivad, rüüstawad rahulika elanikka ning toimetawad igajuguseid ela-jalikka tegusid.

Walgest Eestist.

Raadiomõisa liwaauk.

Tartu kodanluse weretööde pelgupaigaks on saanud Peterburi maantee ääres olem Raadiomõisa liwaauk.

Sinna jammub igal hommikul falkfond „labidamehi“. Need labidamehed on kaitse-liidumehed, kes õppisid weretöö järgi kin-ni katma lähewad, neid süüta inimesi, keda igal õjel liwaauku serwal maha lastakse, auku ajama. Surnutehad kuku-wad küll sellelt kõrgelt perwelt alla süga-musesse, (see liwaauk on hästi sügaw) kuid inimeste filmade ees katetaks neid werejäljed.

See liwaauk on päale enamlaste Tar-tust wäljaminekut üle terve maakonna küllasid saanud sellepoolest, et jään iga õjel 4—5 inimest praeguse, „walitsuse“ kätul, surmatakse. Ja need „labidamehed“ katawad mullaga ümfsüüta inimeste were-ojad, mida timufalikult halastamata õpsi-jed kodanluse nuuskurid walawad.

Kiif mahalaatub on ümfsüüta töölised, maatamehed, soldatid, kes „rahwawäes“ (walgete kartis) jöbida ei taha; niijama on ka neid, kelle kohta midagi muud jüüdi ei leita, kui — ta olewat kunagi enamla-jega fündinud...

Kui juhtub selajal uulitsal olema, kui „labidamehed“ tulewad, filmited wastutu-lejaid, kõigil kuni ilme näol... filmad „la-bidamehe“ pääl... needmine, siunamine igalt suult... Hirmuäratawad laused, öud-suse tunded...

Kuna tuleb lõpp neile jalkustele, sur-mamistele, mahalaastmistele ja ülespoo-mistele, mis nüüd käimas... Sa ei wõi enam kellegile tött rääkida; kui seda teed, kuuleb mõni „wabariitlane“ Eesti „ife-jeiswuslane“ ehk mõni „patenteeritud kaitse-liitlane“, kellele see mahantimine wa-randuse kindlustamiseks lootusi näib and-wat, siis — oota, et ja homme liwaau-gas ei ole! Igakües peab nüüd oma sõna-dega ettewaatlik olema.

Kui need mahalaastjad weel seda peaks kuulma, et Raadiomõisa liwaaukust kuskil midagi seletatakse, siis oled kindel, et teil hommilul liwaauku põhjas oma weres lamad.

See liwaauk on inimestele nii hirmu-äratawaks saanud, et keegi ei taha jään enam möödagi minna, ega tohigi. Ja selle-pärast on ka temast rääkimine keelatud.

Tema läheduses elades, näed kait, mis jään sünnib... „Wah!“ kaitse-liidumees, on liwaauku walwama pandud, et keegi sinna lähedusesse neid mõrtjutatöö werejälgi waatama ei pääseks.

Mõnikord näed: sõidab talumees maalt, Peterburi maantee mööda linna poole, kargab wantrilt maha, et waatama minna, jeda kuulust kohta, millest terve maakond waitida ei jüüda... Kuid peab waitjelt, wastutõrkumata wantrisse tagasi ronima, sest „wah!“ on temal näo täis sõimanub, ahwardusi jagades: kas ka sina tahad sinna põhja folida.

Sellepärast ei taha keegi sinna lähe-dusesse wabatahtlikult minna, weel hullem siis, kui teda sinna ümfsüüta, — nagu need jään lamajad — sunniteel, wäginwald-jelt, teadmata, — waitjelt...

Jga hommitusjööd wõib näha, kui ifka ja jälle kümme-kond kaitse-liidumehe, Peter-buri mäest üles sammunud, pääsib, seljas, nende keskel — 5 jüüta hinge, kelle saatus liwaauku serwal otustatakse...

Nende kohta ei leia keegi ühtegi jüüdi, ei tea — kes nad, mis kurja teinud, kes surma mõistnud...

Dõstel hulguwad mööda linna „kaitse-liidumehed“, nuusiwad torterisipidi ja kui kedagi kahtlast leiawad, siis — Raadiomõisa liwaauk, see peab nad wastu wõtma... See foridub wahetpidamata.

Kiif räägib terve maakond selle kodan-luse mõrtjutatise werehaua kohta muinasloo-likka lugusid...

Jutut min kõrwus... Rahwal öudne tundmus... Inimesi piinaw... Surnute waimud laulawad... On matmataid...

Raadiomõisa liwaauk, see küllaks jaa-nud Tartu kodanluse weretööde peidupaik, mis wastu wõtnud hulgan ümfsüütu inimesi, ei unune töörahwa mälestustest...

Need salajased õppimehedest kostwad püüspaugud, — mis wiivad alla oru süga-musesse ümfsüüta hinge, — jääwad kostina tulewaste põlwele kõrwu...

Matmata surmatute waimuhääled kos-tawad kaugele...

Õppimehedega kaetud weretööd aur tun-gib töörahwa hingis... jündides... tästes... Paista, wihafemalt, hüüa: Wõitlust, wõit-lust! Eesti kättetajumise tund on käes! — n. („Tööline“)

Punane sõjawägi.

Wõitlus hündsõnadega.

Kui meie oma sõjawäe organisatsioo-nide tegewust lendehtede laialilaotamises tähele paneme ja kõrwalt märkusi kuuleme, et praegusel ajal suurtükide asemel hünd-sõnu wälja töötat kse, siis paistab tõepoo-lest, et praegusel ajal sõda mitte üffi ku-lideg, waid ka lendehtedega peetakse.

Ost on ju see tõsi. Meie kodusõjas on hündsõnad esimese tähtsuse omandanud. Meie punane sõjawägi saab oma pääjüüdu just nende hündsõnadest, mille eest ta jödb.

Ka meie waenlased on sellest aru saa-nud. Nemadki sepiwad wiimastel ajal üleskutseid ja tarwitawad neid oma sõ-a-riistadest. Meie ajakirjanduses on wiima-sel ajal õige palju niisuguseid waenlaste üleskutsete proowisid ilmunud. Töödulistel on ka walgede juures lendehtede walmis-tamine esimele kohale seatud.

T e a t e d.

Wassili Saare Eesti Töölise Klubi Wenemaa Kommunistide Partei kollektiwi p ä ä k o o s o l e t on kehtnädal, 4. juu-nil j. a. Klubi ruumides kell 8 õhtul. Ühtlasi sellega kohustab kollektiiv Peter-buri Eesti jettsooniide päätoosolekul was-tuõetud otjuse põhjal kõiki Wassili Saare eestlasi-kommunisti ja poolehoidjaid astuma Wassili Saare Eesti Töölise Klubi liik-meteks ja endid registreerima kollektiwi-s. Kollektiwi b ä r o o.

Wassili Saare Eesti Töölise Klubi korraldab teisel Suwiste pühäl, 9 juunil j. a. juurema pidu. Eestlased: laul, muusika, 2 näitemängu jne. Ugus punkt kell 4 p. l. uue aja järel. E e s t e i s u s.

Bigemalt nende lendehtede jifuga tut-wunedes, millega walged meie sõjawäge üle külwawad, wõib koke näha, kui raste walgete ohwiteridel nende sepi emine on. Punasewäe jettsooni on igatüel selge ja kindel: meie jödimine faksistide wõidu, tõd-rahwa wõimu ja üleilmise proletariile rewolutsiooni eest. Walged wõitlewad oma asutawa kogu eest, f. o., et „faksistid ühes kodanlusega töörahwa werest wõitjaid ju-pelda, et maa ja wabritud kodanluse kätte jääksid ning kapital puutumata jüaks — selle eest wõideldes peawad nad aga hünd-sõnad, mille eest nad wõitlewad, saladuses hoidma, sest neid on wõimata töörahwa-le enne awaldada, kuni nad matsma p. nnaffe, f. o. kui töörahwa read juba seawerd armenenud on, et kodanlus julgesti nõo-katte ära wõib heita. Neil ei jään praegusel filmapilgul muud üle, kui ainult waletada. Kuid waletamine niisugusel filmapilgul, mil sõda peetakse, on õige kaalamurdew julgustust.

Huwitaw on tähele panna, et wiimastel ajal walged ise enam oma hündsõnade tõe sisse ei uu, waid nüüd uue meelituse abi-nõu tarwitusele on wõtnud. Nad saawad ju ise aru, et punasewälased nende lendehtide tähele ei pane, kus nad ütlewad, et nemadki „wabaduse“ ja „rahwa walitsuse“ eest wõitlewad. Nende meelituse meie sõjawangidega on juba selgel keele rääki-nud. Ning nüüd tarwitawad nad uufi püüsi. On juhtumisi olnud, kus nad mõne poisikese külas kinni püüawad, sellele tüki wõileiba ja paar sigarit kätte anna-wad, mida nad muidugi kufagilt rööwinud on ning saadawad poisikese ühes taaskir-jaga meie poole, kus öeldud on, et waadake meil on seda kätte küllalt olemas. Tulge meie poole ja teil ei saa millegist puudus olema. Muidugi jätawad nad ütlemata, et neil enestel suitsetamise materjalist suur puudus on, et nad palj jalu ja räbalates käiwad, ning et „sõdurid“ korraliku jöd-mise hoopis ära on unustanud, sest ohw-terid topiwad küll oma koftu nagu läheb, kuid „rahwawälased“ on ainult üks kätt olemas — tapu oma wenda.

Mujal wäeliinidel on walgete tegewus weel huwitawam. Näitufeks lubawad wal-ged põhja wäerinnal „kroonu“ waranduse ületoomise eest rikkalik tasu. Jda wäerin-nal laseb Koltshak oma lednariel mek seijulohtade päale... jata maha pildude ning lubab igale ülejoosfikule riided ja „hüäd jöök“ anda. Kõuna wäerinnal ku-b b Denikin kõigile ülejoosfikutele „odawat wäljamaa kaupa“. Niisugused meelitused on igatüel aruajale seltsimehele selged, sest igatüel on ju teada, misjugu nee „hüäd jöök“, ja „odaw wäljamaa kaup“ ülejoosfikutele on. Wangifong ja kanisik — parema juhtumisel, ehk mahalaastmine pahemal juhtumisel on iga üle ootfiktu pall.

Kui kodusõda tõepoolest wõitlus hünd-sõnadega on, siis wõime meie juba praegu ütelda, et meie hündsõnad wõitnud on. Oma t skuhwide eest wõitlejad on kait oma hündsõnade tagawara raijanud. Neil ei jään muud nõu üle, kui — wõileib, arwa-tes selle abil punasewälaseid tapalawale meelitada. Kuid see on nende wiimane kuts.

Meie punane lipp on hündsõnaga: „Kõigi maade töölised, ühinege!“ lehwib ifka kufuwamalt. Meie hündsõnad on nii wägawad, et ifegi „liitlased“ neid k. r. a. wad ja oma sõjawäl ei lase meie hünd-sõnu näha, karies, et selle hündsõna mõjul meie lipp kogu Europas lehwima saab.

D i x i („Tööline“).

Wassili Saare Eesti Töölise Klubi paneb esimesel Suwiste pühäl 8. juunil j. a. wälja jöidu Lahtlas, Pri-morski raudteed mööda, esimene jaam, toime. Sitta tuleb Nowoe Derewnjast Primorski wafjalist. Palutakse kõiki jellifi-mehi oja wõtta. Kõikufogumise kohad: Wassili raioonis Klubi ruumides hommitu kell 8. Teised raioonid Primorski waf-jalis. Rong jöidab jaamast wälja 1/10 linna kella järele. E e s t e i s u s.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei Eesti Osak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium.